

Valtionvelka - orjuuttamisen muoto

25.1.2015

Suomen poliittinen johto ja taloustieteilijät päivittelevät valtionvelan suuruutta ja sen jatkuvaa kasvua, mutta eivät aseta kysymystä siitä, mitä tuo valtionvelka on olemukseltaan ja alkuperältään.

Karl Marx (1818-1883) tarkasteli Pääoma-teoksessaan valtionvelan syntyhistoriaa todeten, että **valtionvelka** on nimenomaisesti **kapitalismiin liittyvä ilmiö**. ”Valtionvelka, ... oli valtiomuoto yksinvaltainen, perustuslaillinen tai tasavaltainen – painaa leimansa kapitalistiseen aikaan” (Pääoma 1, suom. 2013, s. 674).

Nurinkurista

Marx totesi ironisesti, että valtionvelkaa perustellaan sillä, että ”kansa tulee sitä rikkaammaksi, mitä pahemmin se velkaantuu (Pääoma 1, mt. s. 675). Tuo nurinkurinen ”perustelu” on tullut tämän päivän Suomessa ilmi mm. sen korostamisena, että maa saa kolmen A:n luokituksensa ansiosta velkaa monia muita maita edullisemmalla korolla.

Tällä hetkellä Suomikin on kahden A:n luokassa eli eräänlaisessa talouspolitiikan AA-kerhossa. Mutta kun todellisessa AA-kerhossa pyritään riippuvuuden eli juomisen vähentämiseen ja lopettamiseen, talouspolitiikan ja ekonomistien AA:ssa tavallaan iloitaan siitä, että velkariippuvuus kasvaa. Se on vähän samaa kuin jos alkoholipolitiikassa iloittaisiin siitä, että maa alkoholisoituu sitä tehokkaammin mitä halvempaa viinaa on saatavilla.

Valtionvelka uskontunnustuksena

Valtionvelka on kohotettu lähes pyhimyksen asemaan, jota vastaan ei voi kapinoida saati, että alettaisiin puhua velkojen osittaisesta anteeksi antamisesta tai niiden takaisin maksun lykkäämisestä, jäädyttämisestä tai takaisinmaksusta kokonaan kieltäytymisestä.

Huomauttaen, että julkinen luotto tulee pääoman credoksi (uskontunnustukseksi), Marx jatkaa: ”Ja valtionvelan ilmaannuttua anteeksiantamattomana kuolemansyntyinä ei ole enää pyhän hengen pilkkaaminen, vaan uskollisuudenrikos valtionvelkaa vastaan” (Marx, em, 675).

Tällä hetkellä esim. Suomessa saa pilkata lähes mitä ja ketä tahansa, mutta 100 miljardin euron rajaa hipovan valtionvelan todellinen olemus näyttää olevan kaiken kritiikin ulkopuolella. Tuon velan olemassaolon ”luonnollisuuteen” ja takaisinmaksun ehdottomuuteen suhtaudutaan lähes pyhäkoulumaisella hartaudella.

Valtionvelan historiaa

Julksen luoton eli valtionvelkajärjestelmän ituja oli havaittavissa Genovassa ja Venetsiassa jo keskiajalla, mutta manufaktuuriaikana tuo järjestelmä valtasi koko Euroopan. Manufaktuuriajalla tarkoitetaan talouselämän esiteollista vaihetta, jolloin työntekijöitä koottiin suurin joukoin tuotantolaitoksiin (manufaktuureihin), joissa suoritettiin tavaroiden eri osien valmistus vielä käsityömaisesti. 1700-luvun jälkipuoliskolta alkanut teollinen vallankumous siirsi nämä vaiheet vähitellen ja enenevässä määrin koneiden tehtäväksi.

Tähän ajankohtaan valtionvelka tuli kapitalismille kuin taivaan lahjana, sillä valtionvelan mukana ja myötä syntyi kansainvälinen luottojärjestelmä. Kärkimaana tämän uuden järjestelmän läpiviemisessä toimi Hollanti, jonka manufaktuurit jäivät jo 1700-luvun alussa ”kauas jälkeen englantilaisista” (Marx, Pääoma 1, s. 676). Hollanti siirsi taloudellisen painopisteensä teollisesta toiminnasta rahatalouden alueelle lainaamalla suunnattomia pääomia etenkin mahtavalle kilpailijalleen Englannille.

Verotus valtionvelan täydentäjänä

Marx totesi, että kun valtionvelka nojaa valtiontuloihin, joiden täytyy peittää velan vuotuiset korko-ym. menot, niin uudenaikaisesta **verojärjestelmästä** tulee valtionlainajärjestelmän välttämätön täydentäjä. Hän kirjoitti lähes 150 vuotta sitten:

”Lainat antavat hallitukselle mahdollisuuden kattaa ylimääräiset menot ilman että veronmaksaja sen heti tuntee, mutta tulevaisuudessa menot vaativat korkeampia veroja. Toiselta puolen jatkuvasti kasautuvista veloista johtuva verojen korotus pakottaa hallitusta uusien ylimääräisten menojen sattuessa ottamaan yhä uusia lainoja. Uudenaikainen valtion raha-asiaihin hoito, jonka akselina on välttämättömien elinhyödykkeiden (elintarvikkeiden SR) verottaminen (siis niiden kallistaminen KM), sisältää siis itsestään tapahtuvan verojenkasvun idun. Liikaverotus ei ole väliaikainen tapaus, vaan päinvastoin pysyväinen periaate” (Marx, Pääoma 1, suom. 2013, s. 676).

Valtionvelka – orjuuttamisen keino

Marx lainaa **Johan de Witt** -nimistä porvarillista ”isänmaan ystävää”, joka ylistää valtionvelkajärjestelmän ja liikaverotuksen yhdistelmää ”parhaimmaksi järjestelmäksi, millä palkkatyöläinen saatetaan alistuvaksi, kohtuulliseksi, ahkeraksi ja...ylenmäärin työtä tekeväksi” (Marx, mt., s. 676).

Valtionvelka liittyy kapitalismin vaiheeseen ja sitä kautta orjuusjärjestelmään, maaorjuuden jälkeen kapitalismissa tuli vallitsevaksi palkkaorjuus. Se että valtionvelka on orjuuttamisen keino, tulee pelkistetyksi ilmi tämän hetken Etelä-Euroopan maiden (ennen muuta Kreikan) velkataakassa, joka itse asiassa ilmenee pelkistettynä velkaorjuutena. Fasismien ideologiksi paljolti aiheetta julistettu filosofi **Friedrich Nietzsche** (1844-1900) totesi, että orjamielen kaksi tärkeintä synnyttäjää historiallisesti ovat **uskonto** sekä toisaalta **velkojan ja velallisen** välinen suhde.

Valtionvelan avulla työväenluokkaa pidetään kurissa ja nuhteessa myös pisimmälle kehittyneissä ”demokraattisissa” maissa. Valtionvelan hoitamiseen viitaten EU-komissio ja jäsenvaltioiden johto pakottavat erityisesti ns. kriisimaiden hallituksia taloudellisiin ja sosiaalipoliittisiin kiristystoimiin, jotka merkitsevät ko. maissa työväenliikkeen ja ay-liikkeen johdolla vuosikymmenien aikana toteutettujen saavutusten hyvin laajamittaista peruuttamista.

Kreikan kansa velkaorjuudessa

Marxilainen näkemys valtionvelan olemuksesta ja luonteesta orjuuttamisen muotona näyttää nykyhetkellä kohdistuvan erityisen osuvasti Kreikan kansaan. Kreikan valtiolla on tällä hetkellä 317

miljardia euroa velkaa kansainvälisille sijoittajille. Se on 177 prosenttia Kreikan bruttokansantuotteesta. Yhä yleisemmin suhtaudutaan epäilevästi siihen, että taloudellisen katastrofin partaalla oleva Kreikka voisi koskaan selviytyä noin suuresta velkataakasta.

Kreikan uusi parlamentti valitaan 25. päivänä tammikuuta. Erityisesti vasemmistopuolue Syriza haluaisi lievittää kreikkalaisten ahdinkoa keventämällä velkataakkaa. Puolue haluaa paitsi laina-aikojen pidennystä ja korkojen alentamista myös velkojen anteeksi antamista.

Keskustelua Suomessa

Keskustelu Kreikan asemasta Eurossa ja suhtautumisesta Kreikan velkajärjestelyihin voimistuu myös Suomessa ja asiasta on ilmeisesti tulossa täällä yksi kevään eduskuntavaalien pääkysymyksistä.

Mainitun kysymyksen kohdalla joudutaan ottamaan kantaa seuraaviin yksityiskohtiin eli a) Kreikan lainojen leikkaamiseen toisin sanoen niiden osittaiseen anteeksi antamiseen; b) laina-aikojen pidentämiseen ja c) Kreikan lainakorkojen alentamiseen. Neljäntenä (tai ensimmäisenä) kohtana tulee eteen kysymys suhtautumisesta Kreikalle myönnettävään uuteen tukipakettiin (tai uusiin tukipaketteihin).

Lisäkysymyksenä (monille pääkysymyksenä) esiintyy, olisiko Kreikka erotettava tai olisiko Kreikan erottava eurojärjestelmästä.

Kokoomuksen ”letkut irti” - politiikka

Eri puolueiden kannat poikkeavat näissä kysymyksissä toisistaan suuntaan jos toiseenkin. Kokoomuksen kanta pääministeri **Alexander Stubb**in (mm. äskettäinen pääministerin haastattelutunti) ja esim. kansanedustaja **Pertti Salolaisen** (Radion Ykkösaamu 19.1.) lausumina on, että mitään lievennyksiä Kreikan velkaehtoihin ei tule toteuttaa. Samaa jyrkkää linjaa edustaa myös kansanedustaja **Kimmo Sasi** (kok.), jonka mukaan Kreikan velkoja ei saa antaa anteeksi missään tapauksessa (MTV 3:n Huomenta Suomi –ohjelma 22.1.).

Kokoomusjohdon asenne tuo mieleen tämän kirjoituksen alussa todetun Marxin huomautuksen, että rikoksista pahin on ”uskollisuudenrikos valtionvelkaa vastaan”. Pyhän hengen pilkkaaminen jää hopealle tuon ”rikoksen” rinnalla, samoin Raamatun kehotukset anteeksi annosta lähimmäiselle (tuon kirjan mukaan lähimmäiselle tulee antaa anteeksi ei seitsemän kertaa vaan 77 x 7).

Kokoomuksen asenne Kreikan velkaongelmaan edustaa lähinnä ”letkut irti”- ja ”työtä vuorotta” -politiikkaa kreikkalaisille.

Persut vaativat Kreikalle potkua takamuksiin

Salolaisen kanssa samassa Radion Ykkösaamun ohjelmassa (19.1.) perussuomalaisen kansanedustaja **Vesa-Matti Saarakkala** totesi velkojen anteeksiannon moraalittomaksi teoksi. Saarakkalan mukaan perussuomalaiset eivät lähde hallitukseen, joka harjoittaa tukipakettipolitiikkaa. Saarakkala oli myös valmis antamaan Kreikalle Nokian kuvan takamuksiin eli maa ulos Euroalueesta..

Myös perussuomalaisten puheenjohtaja **Timo Soini** totesi Helsingin Sanomien (17.1.) haastattelussa, että tulevissa hallitusneuvotteluissa on vain yksi kynnyskysymys eli uusia eurotukipaketteja ei saa myöntää. Kaikesta muusta voidaan Soinin mukaan neuvotella.

Soinin edellä todettu näkemys on kuitenkin joiltakin osin ristiriitainen. Leikkauslistoista hän totesi em. haastattelussa, että sellaisista menoista kuin lapsilisät, omaishoidon tuki, kotihoidon tuki, pienin työttömyysraha ja takuueläke ei saa leikata. Lähes samaan hengenvetoon hän kuitenkin korosti, että valtiontalouteen tarvitaan 2-3 miljardin euron sopeutustoimet, jotka pitää toteuttaa heti vaalikauden alussa.

On vaikea kuvitella mistä muualta kuin Soinin edellä mainitsemista lähteistä eli miljoonan pienituloisen ihmisen tuloista nuo miljardit tuleva hallitus tulisi repimään. Varsinkin kun Soini vastasi esim. puolustusmenojen leikkaamismahdollisuuteen lyhyen kategorisesti, että se ei tule kysymykseen.

Arhinmäki velkahelpotusten kannalla, mutta...

Radion Ykkösaamun ohjelmassa (19. 1.) Salolaisen ja Saarakkalan ohella oli mukana myös Vasemmistoliiton puheenjohtaja **Paavo Arhinmäki**. Hän osallistui keskusteluun puhelimitse Kreikasta käsin, jossa hän osallistui vasemmistopuolue Syrizan vaalikampanjaan. Arhinmäki piti keskustelussa hyvin pintansa Salolaisen vyöryttäessä tuomiotaan Kreikka-velkojen leikkaamissuunnitelmia vastaan (Kreikan velat taitavat muuten olla lähes ainoa asia, mitä Kokoomus ei ole valmis leikkaamaan!).

Arhinmäki asetti realistisesti mm. sen suuntaisen kysymyksen, että kumpiko on parempi, sekö, että osa Kreikan veloista annetaan anteeksi ja autetaan näin maata uudelle kasvu-uralle vai sekö että jyrkällä politiikalla pakotetaan maa polvilleen, mikä puolestaan voi tulla euroalueelle entistäkin kalliimmaksi.

Toisaalta on merkille pantavaa, että Arhinmäki ei ole ottanut selkeää kantaa esim. EKP:n harjoittamaan setelielvytykseen, joka juuri tällä hetkellä on saavuttamassa kirjaimellisesti tähtitieteelliset mittasuhteet. Vasemmistoliiton eräs kanta tähän asiaan tuli esiin Yle TV1:n A-Talk keskusteluohjelmassa (15.1.), jossa Vasemmistonuorten puheenjohtaja **Li Andersson** tosin kannatti voimakkaastikin helpotuksia Kreikan lainajärjestelyihin, mutta samalla kannatti EKP:n vahvaa osallistumista velkaelvytykseen.

Työväen- ja ay-liike vaarassa sortua illuusioihin

Vaikka Vasemmistoliitto on Kataisen hallituksesta lähtönsä jälkeen itsenäistynyt esim. suhteessaan Kreikka-kysymykseen, SDP:n ja Vasemmistoliiton toiminta hallituksessa on muistuttanut (ja erityisesti Sdp:n osalta) muistuttaa edelleen lähinnä ”vie sinä, minä vikisen” -taktiikkaa. Niinpä SDP:n aikaisemman puheenjohtajan **Jutta Urpilaisen** koko arvovallallaan läpiviedyt vakuusvaatimukset Kreikan lainapaketeille ovat osoittautuneet pitkälti toiveajatteluksi ja saattaneet puolueen toiminnan tässä asiassa jopa pilkan ja naurunkin kohteeksi.

Työväenliikkeen näkökulmasta on arveluttavaa, että SDP:n puheenjohtaja ja valtiovarainministeri **Antti Rinne** (joka muuten on tuonut tiettyä ryhtiä demareiden hallituspolitiikkaan Urpilaisen

jälkeen) kiittelee uutisten mukaan nyt Euroopan keskuspankin päätöstä ryhtyä ostamaan euromaiden joukkovelkakirjalainoja 60 miljardin euron kuukausivauhdilla syyskuun loppuun 2016, jolloin kokonaissummaksi muodostuu hulppeat 1100 miljardia.

Suoranaiseen huolestuneisuuteen antaa aihetta tieto siitä, että SDP valmistautuu Suomen talouden miljoonien eurojen lisäleikkauksiin ja jopa 2-5 miljardin euron lisäsopeutuksiin.

Tämän hetkisistä eduskuntapuolueista ja ryhmistä saa työväenliikkeen kannalta katsoen ”synninpäästön” vain Vasemmistoliitosta erotettu kaksihenkinen Vasenryhmä eli kansanedustajat **Markus Mustajärvi** ja **Jyrki Yrttiaho**, jotka itse Timo Soinin todistuksen mukaan ovat mm. vastustaneet säännöllisesti tukipaketien myöntämistä.

SKP Kreikan kansan ja Syrizan rinnalla

Kun tämän kirjoittaja on edellä ilmaissut kriittisen suhtautumisen velkakriisiin ajetuille maille myönnettäviin **tukipaketteihin**, tämä ei tarkoita sitä, että Suomen kommunistinen puolue suhtautuisi yleensäkin torjuvasti kriisimaiden avustamiseen.

Asia on kokonaan toisin. SKP vastustaa Kreikka-apupaketteja siksi, että nuo paketit ”ovat olleet suunnattuja auttamaan kansainvälisiä rahoitusmarkkinoita, bisnestä ja pankkeja” (SKP:n poliittinen toimikunta 13.01.2015). Poliittinen toimikunta toteaa, että Troikalla (IMF:llä, EKP:llä ja EU-komissiolla) ei ole ollut mitään demokraattista oikeutta ”asettaa Kreikan kansaa mahdottomaan velkavankeuteen”.

SKP vetoaa Sosiaalidemokraattiseen puolueeseen ja Vasemmistoliittoon, että ne irtaantuisivat **Jyrki Kataisen** hallituksessa hyväksymästään Kreikkaa kurittavasta politiikasta ja liittyisivät Euroopan vasemmiston ja vasemmistopuolue Syrizan vaatimukseen velkojen uudelleen järjestämiseksi ja niiden osittaiseksi mitätöimiseksi.

Poliittisella tasolla SKP tukee ja kannustaa vasemmistopuolue Syriza ja sen puoluejohtajaa **Alexis Tsipras**'ia juuri käsillä olevissa Kreikan parlamenttivaaleissa. Aivan vaalien kynnyksellä Syriza johtaa mielipidetiedustelujen mukaan **Antonis Samarasin** Uusi demokratia -puoluetta noin viidellä prosenttiyksiköllä. Syriza olisi saamassa noin 32 prosentin äänimäärän, mitä suomalainen mediakin luonnehtii hämmästyttäväksi tulokseksi radikaalipuolueelle.

EKP:n setelielvytys on korkean luokan riskipeliä

Euroopan keskuspankki (EKP) on vastikään aloittanut järeän rahapoliittisen elvytyksen. Se alkaa ostaa eurovaltioiden joukkolainoja 60 miljardin euron kuukausivauhdilla syyskuun 2016 loppuun saakka eli yhteensä 1140 miljardilla eurolla. Ilmoitettuna tavoitteena on deflaation torjuminen ja euroalueen inflaatiövauhdin kohottaminen noin kahden prosentin tasolle sekä sitä kautta yritystoiminnan elvyttäminen.

Eurovaltioiden joukkolainaostot määräytyvät sen mukaan, mikä on kunkin eurovaltion osuus keskuspankin pääomasta. Suomen osalta se merkitsee kahta prosenttia eli noin 20 miljardia euroa. Joukkolainojen ostamisesta mahdollisesti aiheutuvista tappioista 80 prosenttia on kansallisten keskuspankkien vastuulla. Loput 20 prosenttia ovat kuulemma yhteisvastuulla.

Yhden suurimpia epäilyksiä ja kiistanaiheita on heti alkuunsa aiheuttanut tuo kysymys EKP:n ja

kansallisten keskuspankkien keskinäissuhteesta ja vastuunjaosta. Mitä tapahtuu, jos jokin kansallinen keskuspankki ei pysty suoriutumaan vastuistaan EKP:lle? Onko muiden tultava apuun? On todettu, että näin suurta projektia ei voida yksinkertaisesti toteuttaa ilman laajaa yhteisvastuuta. Laaja yhteisvastuu viittaa vahvasti eurobondien suuntaan, jota Saksa sanoo vastustavansa jyrkästi.

Millään lailla vakuuttavasti ei kuitenkaan ole pystytty varmistamaan, etteikö esim. Suomi ja sen veronmaksajat joutuisi osallistumaan esim. espanjalaispankin tappioiden kattamiseen.

Kaikkien maiden veronmaksajat, liitykää yhteen!

Ongelmia riittää

Olisi myös hyvä pitää terveessä muistissa (kenellä sellaista vielä on), että yhden ainoan (tosin suuren) investointipankin, Lehman Brothersin, konkurssin vuonna 2008 arvellaan olleen tähän päivään saakka jatkuneen ja edelleen jatkuvan talouskriisin lähtökohtana.

Eräs itsestään selvä ongelma EKP:n pääjohtajan **Mario Draghin** vetämässä projektissa on myös euroalueen jäsenmaiden tavattoman suuri taloudellinen erilaisuus ja eriarvoisuus.

Eräs aivan olennainen kysymys tässä yhteydessä on, ovatko EU:n poliittiset päättäjät ja eniten äänessä olleet ekonomistit tehneet oikeat johtopäätökset nyt vallitsevan talouskriisin syistä ja olemuksesta. Onko otettu huomioon, että sellaiset asiat kuin deflaatio, inflaatio, työllisyys jne. ovat seurausilmiöitä jostakin syvemmällä olevasta tekijästä tai tekijöistä? Onko tässä setelielvytyksessä (sillä siitähän on kysymys) ryhdytty tappelemaan seurausilmiöitä vastaan eli lähdetty ajamaan takaa sähköjäniksi ja jätetty varsinaiset kriisin perussytyt koskemattomiksi?

Puheenvuoro siirtyy Marxille

Karl Marx ja **Friedrich Engels** totesivat aikoinaan, että talousjärjestelmän maailmanhistoriallinen muutos tulee mahdolliseksi ja välttämättömäksi silloin kun yhteiskunnan **tuotantovoimat** ja noita tuotantovoimia koskevat **omistussuhteet** muuttuvat toisiinsa nähden yhteen sopimattomiksi.

He viittasivat vertailukohtana keskiajan lopun tilanteeseen, jolloin feodaaliset omistussuhteet ”täytyi murtaa ja ne murrettiin”. Vastaava ilmiö tullaan näkemään tuotantovoimien ja omistussuhteiden osalta myös porvarillisessa yhteiskunnassa.

Tuo erittäin syvä ristiriita olennoituu tällä hetkellä **reaalitalouden** ja ns. **kuvitteellisen pääoman** (fiktives Kapital) välillä. Marx totesi velkakirjoista, että ne ”toimivat haltijoilleen pääomana sikäli kuin ne ovat myyntikelpoisia tavaroita ja voidaan näin ollen muuttaa takaisin pääomaksi”.

Velkakirjat siis tavaroidetaan ja ne ovat fiktiivisiä eli kuviteltuja sikäli, että ”niiden arvomäärä voi laskea ja nousta aivan riippumatta millainen arvonliike on sillä todellisella pääomalla, johon kohdistuvia todistuksia ne (alunperin SR) ovat” (Marx, Pääoma, 3. osa. suom. 1976, s. 474). ”Tällöin ei ole mitenkään poissuljettua, että ne edustavat myös pelkkää huijausta” (Marx, em., s. 464).

Nyt (v. 2015) toteutettavassa EKP:n rahaelvytysohjelmassa kasvatetaan suunnattomasti rahan määrää ja samalla kuvitteellisen pääoman aluetta, jolla voi tapahtua asioita ja siirtoja (”seuraava siirto on pankkisiirto”), joissa vain mielikuvitus (jos sekään) on rajana. Tällaista menoa entinen SMP:n puheenjohtaja **Veikko Vennamo** saattaisi sanoa seteliselkärankaisten puuhaksi.

Marx ei säästele sanojaan

EKP:n suuntaan Marx lähettää kaukaa vasemman suoran muistuttamalla, että kriisiin joutunutta järjestelmää ”ei voida luonnollisestikaan parantaa sillä, että jokin pankki, esimerkiksi Englannin pankki, antaa paperiensa avulla kaikille keinottelijoille puuttuvan pääoman ja ostaa kaikki arvoaan menettäneet tavarat niiden vanhoista nimellisarvoista” (Marx, Pääoma 3. s. 487).

Marx luonnehti narreiksi niitä, ”jotka uskovat, että pankilla on velvollisuus ja valta muuttaa paperiseteleitä liikkeelle laskemalla kaikki vararikkoiset huijarit maksukykyisiksi vakavaraisiksi kapitalisteiksi” (Pääoma 3, 1976, s. 511).

Marxin Pääoma on nyt todella ajankohtaista luettavaa. Tässä vielä yksi esimerkki. Vielä juuri ennen EKP:n elvytysohjelman julkistamista arveltiin, että ostettavien velkakirjojen määrä liikkuisi 500-600 miljardin euron paikkeilla. Sitten summa äkkiä kaksinkertaistui 1100 miljardiin euroon. Marx ei jäisi sanattomaksi tässäkään tilanteessa.

”Kaikki tässä luottojärjestelmässä kaksinkertaistuu ja kolminkertaistuu sekä muuttuu pelkäksi hourekuvaksi” (Pääoma 3.0 sa s. 470).

Tätä kirjoittaessani perjantaina 23.1. Yle Radio 1:n uutiset kertovat taustalla, että Suomen Pankin pääjohtaja **Erkki Liikanen** on tyytyväinen EKP:n elvytysohjelmaan. Hän toteaa mm., että toimenpide edesauttaa taloudellisen kasvun elpymistä. Yhtään kriittistä kommenttia elvytysohjelmaa kohtaan ei Liikasen taholta kuulu. Lieneekö pääjohtaja tutustunut lainkaan Marxin talousteoriaan?

Viimeinen keino?

EKP:n velkaelvytysohjelmaa valmisteltaessa ekonomistit ja poliittiset päättäjät korostivat, että laajamittainen jäsenvaltioiden velkakirjojen osto oli viimeinen keino sikäli, että kaikki muut keinot olivat jo tulleet käytetyiksi. Oli miten oli, nyt liikkeelle saatettava massiivinen setelielvytys on monessa suhteessa askel tuntemattomaan. Ääritilanteessa myös euroalueen hajoamismahdollisuus on otettava huomioon.

Tällä hetkellä työväenliikettä niin kansallisessa kuin kansainvälisessäkin mittakaavassa harhauttaa ajattelutapa, jonka mukaan ”me kaikki” olemme vallitsevaan talouskriisiin samalla tavalla syyllisiä (olemme syöneet enemmän kuin tienanneet jne.) ja että tämän vuoksi ”meidän kaikkien” (myös työväenluokan ja työväenliikkeen) tulee olla valmiita yhtäläisiin uhrauksiin.

Niin Suomessa kuin muissakin euromaissa on menossa sosiaalisten etujen riisuminen työväenluokalta. Kyseessä on tavallaan julistamaton sota, jossa keskeinen työväline on velkakriisi, jonka keskeinen ilmenemismuoto on valtionvelka.

Yhtenä tärkeänä toimenpiteenä työväenliikkeen ja sen liittolaisten tulee vaatia **kansallisen hätätilaohjelman** toteuttamista erityisesti yhteiskunnan taloudellisesti heikompiensaisten kansalaisten etujen puolustamiseksi ja turvaamiseksi.

Kirjoittaja on valtiotieteen tohtori ja erikoistutkija